

Väljaandja:
Akti liik:
Teksti liik:
Redaktsiooni jõustumise kp:
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:
Avaldamismärge:

Vabariigi Valitsus
määrus
algtekst-terviktekst
28.01.2022
Hetkel kehtiv
RT I, 18.01.2022, 15

Tilga looduskaitseala kaitse-eeskiri¹

Vastu võetud 13.01.2022 nr 7

Määrus kehtestatakse [looduskaitseaduse](#) § 10 lõike 1, § 11 lõike 1 ja § 12 alusel.

1. peatükk Üldsätted

§ 1. Tilga looduskaitseala kaitse-eesmärk

- (1) Tilga looduskaitseala² (edaspidi *kaitseala*) kaitse-eesmärk on kaitsta:
- 1) Lõuna-Hiiumaa maastikku ilmestavat Tilga männikut, Prassi jäänukjärve ja elustiku mitmekesisust;
 - 2) elupaigatüüpe, mida nõukogu direktiiv 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta (EÜT L 206, 22.07.1992, lk 7–50) nimetab I lisas. Need on kadastikud (5130)³, aas-rebasesaba ja ürt-punanupuga niidud (6510), siirde- ja õõtsiksood (7140), vanad loodusmetsad (9010*), puiskarjamaad (9070) ning siirdesoo- ja rabametsad (91D0*);
 - 3) kaitsealuseid liike, mida nõukogu direktiiv 92/43/EMÜ nimetab II ja IV lisas, ning nende elupaiku. Need on valgelaup-rabakiil (*Leucorhina albifrons*) ja suur-rabakiil (*Leucorhina pectoralis*);
 - 4) kaitsealuseid liike ja nende elupaiku. Need liigid on kanakull (*Accipiter gentilis*), punane tolmpa (*Cephalanthera rubra*), roomav öövilge (*Goodyera repens*), sookurg (*Grus grus*), sookäpp (*Hammarbya paludosa*) ja sarvikpütt (*Podiceps auritus*).

(2) Kaitseala maa- ja veela jaguneb vastavalt kaitsekorra eripärale ja majandustegevuse piiramise astmele kaheks sihtkaitsevööndiks ja piiranguvööndiks.

(3) Kaitsealal tuleb arvestada looduskaitseaduses sätestatud piiranguid käesolevas määruses ettenähtud erisustega.

§ 2. Kaitseala asukoht

- (1) Kaitseala asub Hiiumaa maakonnas Hiiumaa vallas Harju, Kõmmusselja, Prassi ja Tilga külas.
- (2) Kaitseala välispiir ja vööndite piirid on esitatud kaardil määruse lisas⁴.

§ 3. Kaitseala valitseja

Kaitseala valitseja on Keskkonnaamet.

§ 4. Kaitse alla võtmise ja piirangute põhjendused

- Määruse seletuskirjas⁵ on esitatud põhjendused:
- 1) kaitse alla võtmise eesmärkide vastavuse kohta kaitse alla võtmise eeldustele;
 - 2) loodusobjekti kaitse alla võtmise otstarbekuse kohta;
 - 3) kaitstava loodusobjekti tüübi valiku kohta;
 - 4) kaitstava loodusobjekti välis- ja vööndite piiride kulgemise kohta;
 - 5) kaitsekorra kohta.

2. peatükk

Kaitsekorra üldpõhimõtted

§ 5. Lubatud tegevus

(1) Inimestel on lubatud viibida, püüda kala, pidada jahti ning korjata marju, seeni ja muid metsa kõrvalsaadusi kogu kaitsealal.

(2) Kaitsealal on lubatud:

- 1) sõidukiga sõitmine teedel;
- 2) jalgrattaga sõitmine radadel;
- 3) punktides 1 ja 2 nimetamata juhtudel sõidukiga sõitmine väljaspool teid ja maastikusõidukiga sõitmine järelevalve- ja päästetöödel, kaitseala valitsemise ja kaitse korraldamisega seotud tegevusel, kaitseala valitseja nõusolekul teostataval teadustegevusel, kaitse-eeskirjaga lubatud töödel ning piiranguvõõndis liimirajatiste hooldamiseks vajalikel töödel ning metsa- ja põllumajandustöödel.

§ 6. Keelatud tegevus

Kaitseala valitseja nõusolekuta on kaitsealal keelatud:

- 1) muuta katastriüksuse kõlvikute piire ja sihtotstarvet;
- 2) koostada maakorralduskava ja teha maakorraldustoiminguid;
- 3) kehtestada detailplaneeringut ja üldplaneeringut;
- 4) lubada ehitada ehitusteatisel kohustusega või ehitusloakohustuslikku ehitist, sealhulgas lubada püstitada või laiendada lautrit või paadisilda;
- 5) anda projekteerimistingimusi;
- 6) anda ehitusluba;
- 7) rajada uut veekogu, mille pindala on suurem kui viis ruutmeetrit, kui selleks ei ole vaja anda veeluba, ehitusluba ega esitada ehitusteatisi;
- 8) jahiulukeid lisaõõta.

§ 7. Tegevuse kooskõlastamine

(1) Kaitseala valitseja ei kooskõlasta tegevust, mis vajab kaitse-eeskirja kohaselt kaitseala valitseja nõusolekut, kui see võib kahjustada kaitseala kaitse-eesmärgi saavutamist või kaitseala seisundit.

(2) Kui tegevust ei ole kaitseala valitsejaga kooskõlastatud või tegevuses ei ole arvestatud kaitseala valitseja kirjalikult seatud tingimusi, mille täitmise korral tegevus ei kahjusta kaitseala kaitse-eesmärgi saavutamist või kaitseala seisundit, ei teki isikul, kelle huvides nimetatud tegevus on, vastavalt haldusmenetluse seadusele õiguspärasest ootust sellise tegevuse õiguspärasuse suhtes.

3. peatükk Sihtkaitsevöönd

§ 8. Sihtkaitsevööndi määratlus

(1) Sihtkaitsevöönd on kaitseala maa- või veela seal väljakujunenud looduslike koosluste säilitamiseks.

(2) Kaitsealal on kaks sihtkaitsevööndit:

- 1) Prassi soo sihtkaitsevöönd;
- 2) Tilga männiku sihtkaitsevöönd.

§ 9. Sihtkaitsevööndi kaitse-eesmärk

(1) Prassi soo sihtkaitsevööndi kaitse-eesmärk on soo- ja metsakoosluste kaitse ja nende loodusliku arengu tagamine ning kaitsealuste liikide elupaikade kaitse.

(2) Tilga männiku sihtkaitsevööndi kaitse-eesmärk on kaitsealuste liikide elupaikade kaitse ja elupaigatüübi vanad loodusmetsad säilitamine.

§ 10. Lubatud tegevus

(1) Sihtkaitsevööndis on lubatud rahvaürituse korraldamine kaitseala valitseja nõusolekul selleks ette valmistatud kohas.

(2) Kaitseala valitseja nõusolekul on sihtkaitsevööndis lubatud:

- 1) rahvaürituse korraldamine selleks ette valmistamata kohas;
- 2) telkimine ja lõkketegemine;
- 3) Prassi soo sihtkaitsevööndis kraavide sulgemine ja loodusliku veerežiimi taastamine;
- 4) olemasolevate maaparandussüsteemide hoiutööd;
- 5) koosluse kujundamine vastavalt kaitse-eesmärgile;

- 6) kaitsealuste liikide elutingimuste säilitamiseks vajalik tegevus;
- 7) olemasolevate ehitiste hooldustööd;
- 8) pilliroo varumine.

§ 11. Keelatud tegevus

Sihtkaitsevööndis on keelatud, arvestades käesoleva määrusega sätestatud erisusi:

- 1) majandustegevus;
- 2) loodusvarade kasutamine;
- 3) uute ehitiste püstitamine, välja arvatud kaitseala valitseja nõusolekul tee, tehnovõrgu rajatise või tootmisotstarbena rajatise püstitamine kaitsealal paikneva kinnistu või kaitseala tarbeks.

4. peatükk Piiranguvöönd

§ 12. Piiranguvööndi määratlus

- (1) Piiranguvöönd on kaitseala osa, mis ei kuulu sihtkaitsevööndisse.
- (2) Kaitsealal on Prassi piiranguvöönd.

§ 13. Piiranguvööndi kaitse-eesmärk

Piiranguvööndi kaitse-eesmärk on poollooduslike koosluste, metsakoosluste ja elustiku mitmekesisuse kaitse ning maastikuilme säilitamine.

§ 14. Lubatud tegevus

(1) Piiranguvööndis on lubatud:

- 1) majandustegevus, arvestades käesoleva määrusega sätestatud erisusi;
- 2) ujuv vahendiga sõitmine;
- 3) kuni 50 osalejaga rahvaürituse korraldamine kohas, mis ei ole selleks kaitseala valitseja nõusolekul ette valmistatud ega tähistatud.

(2) Kaitseala valitseja nõusolekul on piiranguvööndis lubatud:

- 1) aegjärgne ja häilraie langi pindalaga kuni üks hektar;
- 2) ehitise, kaasa arvatud ajutise ehitise püstitamine;
- 3) telkimine ja lõkketegemine;
- 4) rohkem kui 50 osalejaga rahvaürituse korraldamine kohas, mis ei ole selleks kaitseala valitseja nõusolekul ette valmistatud ega tähistatud;
- 5) veekogu veetaseme ja kaldajoone muutmine;
- 6) pilliroo varumine külmumata pinnasel.

(3) Raie on lubatud 1. septembrist 28. veebruarini. Elustiku mitmekesisuse säilitamiseks tuleb raiel ühe hektari kohta jätta alles vähemalt 20 tihumeetrit kasvavaid puid või nende säilinud püstiseisvaid osi, mida ei koristata ja mis jäävad metsa alatiseks. Elustiku mitmekesisuse tagamiseks alles jäetavad puud valitakse eri puuliikide esimese rinde suurima diameetriga puude hulgast, eelistades kõvalehtpuid, mände ja haabu, samuti eritunnustega, nagu õõnsuste, põlemisjalgede, tuuleluudade või suurte okstega puid.

§ 15. Vajalik tegevus

Piiranguvööndis on poollooduslike koosluste esinemisaladel nende ilme ja liigikoosseisu tagamiseks vajalik heina ja pilliroo niitmine, loomade karjatamine, puu- ja põõsarinde kujundamine ning harvendamine.

§ 16. Keelatud tegevus

(1) Piiranguvööndis on keelatud:

- 1) uue maaparandussüsteemi rajamine;
- 2) maavara kaevandamine, välja arvatud kaitseala valitseja nõusolekul füüsilisest isikust kinnisasja omanikul talle kuuluva kinnisasja piires isiklikus majapidamises kasutamise eesmärgil;
- 3) puhtpuistute kujundamine ja energiapuistute rajamine;
- 4) biotsiidi, taimekaitsevahendi ja väetise kasutamine.

(2) Piiranguvööndis on keelatud puidu kokku- ja väljavedu külmumata pinnasel. Kaitseala valitseja võib lubada puidu kokku- ja väljavedu külmumata pinnasel, kui pinnas seda võimaldab.

5. peatükk Lõppsätted

§ 17. Määruse jõustumine

Määrus jõustub kümnendal päeval pärast Riigi Teatajas avaldamist.

§ 18. Määruste muutmine

(1) Vabariigi Valitsuse 25. septembri 1998. a määruses nr 215 „Silma looduskaitseala ning Lihula ja Tilga maastikukaitsealade kaitse alla võtmine, kaitse-eeskirjade ja välispiiride kirjelduste kinnitamine” tehakse järgmised muudatused:

1) määruse pealkiri sõnastatakse järgmiselt:

„**Silma looduskaitseala ning Lihula ja Tilga maastikukaitsealade kaitse alla võtmine**”;

2) määruse punkti 2 alapunktid 5 ja 6 tunnistatakse kehtetuks.

(2) Vabariigi Valitsuse 8. septembri 2005. a määruses nr 233 „Hoiualade kaitse alla võtmine Hiiu maakonnas” tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 1 lõike 1 punkt 9 tunnistatakse kehtetuks;

2) määruse lisas esitatud Prassi hoiuala kaart tunnistatakse kehtetuks.

§ 19. Menetluse läbiviimine

Määruse menetlus viidi läbi keskkonnaministri 18. märtsi 2020. a käskkirjaga nr 1-2/20/129 algatatud haldusmenetluses, mille ülevaade koos ärakuulamise tulemustega on esitatud käesoleva määruse seletuskirjas.

§ 20. Vaidlustamine

Määrust on võimalik vaidlustada, esitades kaebuse halduskohtusse halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras, osas, millest tulenevad kinnisasja omanikule või valdajale õigused ja kohustused, mis puudutavad kinnisasja kasutamist või käsutamist.

¹Nõukogu direktiiv 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta (EÜT L 206, 22.07.1992, lk 7–50).

²Kaitseala on moodustatud Vabariigi Valitsuse 25. septembri 1998. a määrusega nr 215 „Silma looduskaitseala ning Lihula ja Tilga maastikukaitsealade kaitse alla võtmine, kaitse-eeskirjade ja välispiiride kirjelduste kinnitamine”. Tulenevalt Vabariigi Valitsuse 5. augusti 2004. a korralduse nr 615 „Euroopa Komisjonile esitatav Natura 2000 võrgustiku alade nimekiri” lisa 1 punkti 2 alapunktist 435 kuulub kaitseala Tilga loodusala koosseisu, kus tegevuse kavandamisel tuleb hinnata selle mõju loodusala kaitse-eesmärkidele, arvestades Natura 2000 võrgustiku alade kohta kehtivaid erisusi.

³Sulgudes on siin ja edaspidi kaitstava elupaigatüübi koodinumber vastavalt nõukogu direktiivi nr 92/43/EMÜ I lisale. Tärniga (*) on tähistatud esmatähtis elupaigatüüp.

⁴Kaitseala välis- ja vööndite piirid on kantud määruse lisas esitatud kaardile, mille koostamisel on kasutatud Eesti põhikaarti (mõõtkava 1 : 10 000) ja maakatastri andmeid. Kaardiga saab tutvuda Keskkonnaametis, Keskkonnaministeeriumis, keskkonnaregistris (register.keskkonnainfo.ee) ja maainfosüsteemis (www.maaamet.ee).

⁵Seletuskirjaga saab tutvuda Keskkonnaministeeriumi veebilehel www.envir.ee.

Kaja Kallas
Peaminister

Erki Savisaar
Keskkonnaminister

Taimar Peterkop
Riigisekretär

Lisa Tilga looduskaitseala